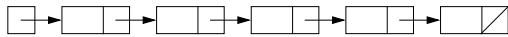
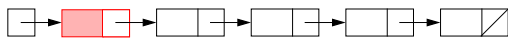

Enkellänkad lista – "header" och "sentinel"

Enkellänkad lista

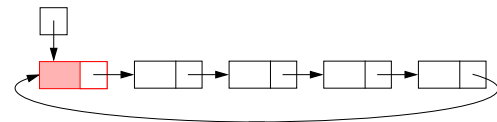
Enkellänkad lista med "header"

- skapar strukturell enhetlighet för alla datanoder – inget specialfall för pekaren till första datanoden

© Tommy Olsson, IDA/LITH

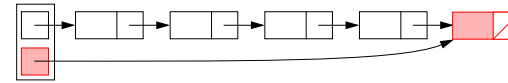
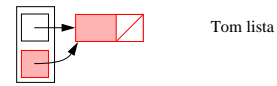
Enkellänkad cirkulär lista med "header"/"sentinel"

- cirkulariteten bör medföra en fördel jämfört med en rak lista
- insättning först och sist kan göras i konstant tid, $O(1)$
  - borttagning skiljer
- sökning förenklas – den skuggade noden kan användas som "sentinel"

© Tommy Olsson, IDA/LITH

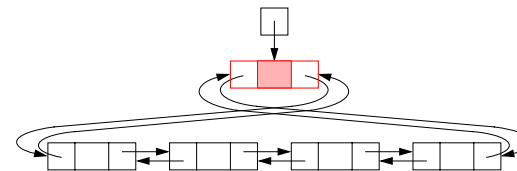
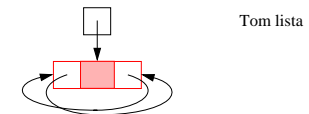
Enkellänkad lista – "header" och "sentinel", forts.

- insättning först och sist kan göras i konstant tid, $O(1)$
  - borttagning skiljer
- sentinel-noden förenklar sökning
  - sökt värde placeras i "sentinel"-noden innan sökningen inleds
  - sökt värde hittas alltid, om inte annat i "sentinel"-noden

© Tommy Olsson, IDA/LITH

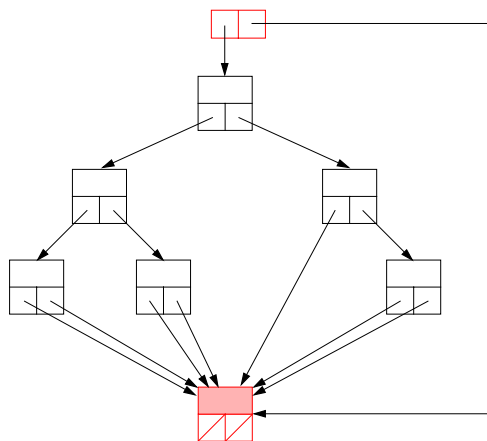
Dubbllänkad cirkulär lista med "header"/"sentinel"

- eliminerar specialfall
- algoritmerna för insättning och borttagning förenklas

© Tommy Olsson, IDA/LITH

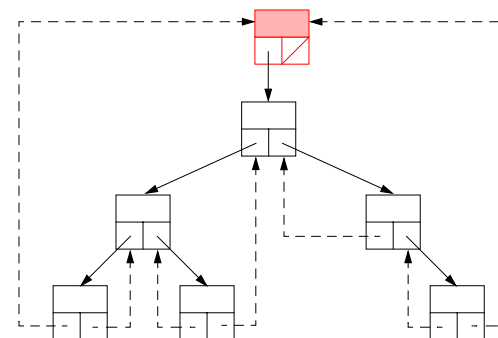
Träd med "sentinel"

- förenklar algoritmer
- denna trädstruktur används till exempel för implementering av "top-down"-splayträd

© Tommy Olsson, IDA/LITH

"Threaded tree"

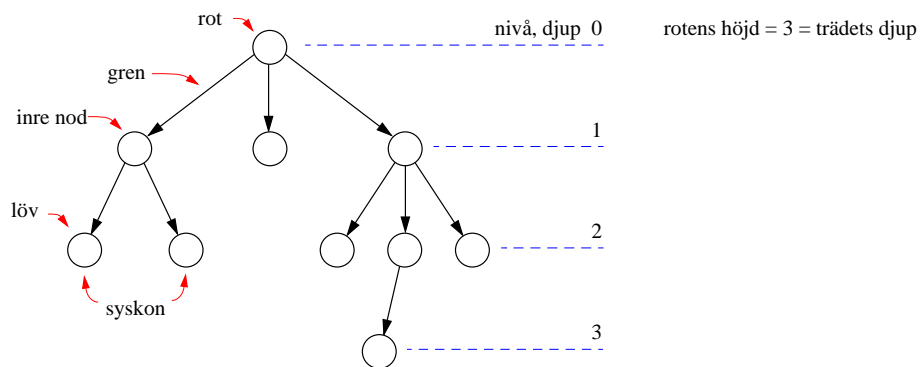

- pekarna i lövnoderna utnyttjas för att peka på noder högre upp i trädet
  - information om pekarnas tolkning måste lagras
- den skuggade noden kan agera både "header" och "sentinel"

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Trädbegrepp

Träd är en form av graf.

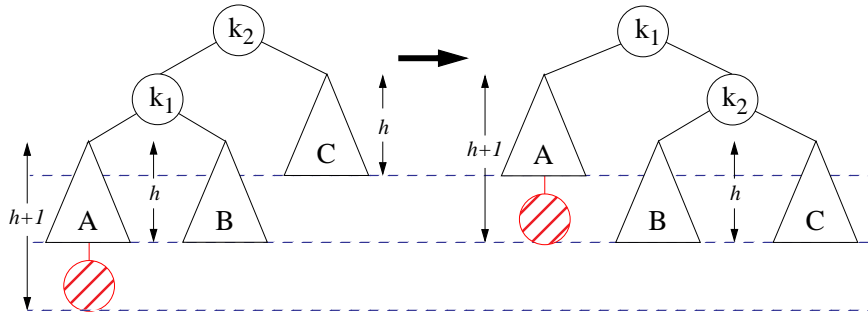

höjd räknas från löv och uppåt – löv har höjden 0

Trädbegrepp, forts.

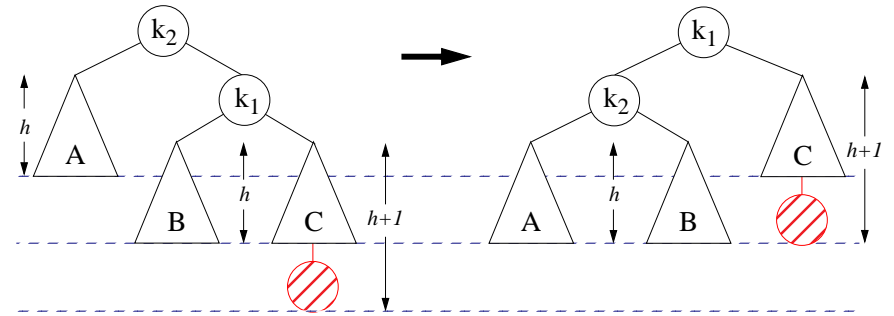
- träd – riktad acyklisk graf med extravillkoret att en nod endast får nås via *en* annan nod
- noder – startnod/rotnod – slutnod/lövnod – inre nod – bäge/gren – ...
- grad – för nod eller för träd = antalet barn/subträd en nod har eller *kan* ha maximalt
  - grad 2 – binärt träd
- storlek = antalet noder i ett träd
- barn/avkomma – förälder/anfader – syskon – ...
- väg – väglängd – medelväglängd
- djup = nivå – roten har djupet/nivån 0
- höjd = den längsta vägen från en nod till ett löv – alla löv har höjden 0
- komplett träd
  - helt fyllt till näst sista nivå
  - alla noder (löv) på sista nivå är tätt packade till vänster
  - ett komplett träd kan lagras i ett fält

AVL-träd – enkelrotation med vänster barn

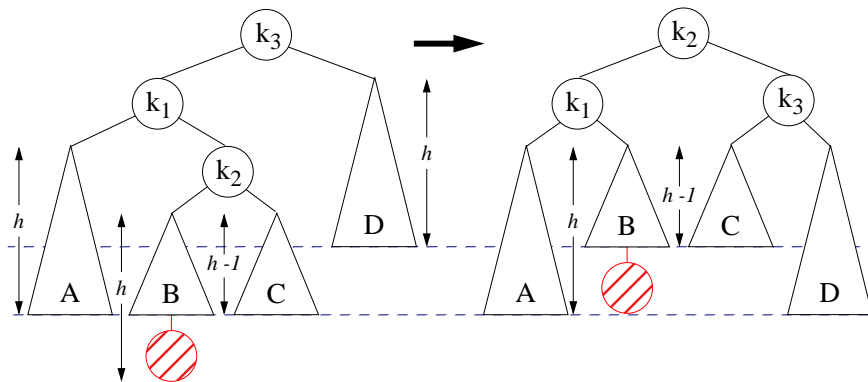

Om den streckade noden sätts in under B hjälper ej denna rotation.

AVL-träd – enkelrotation med höger barn

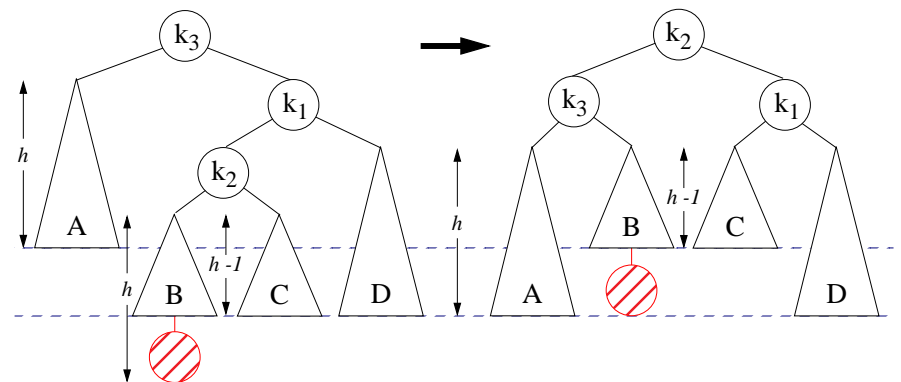

AVL-träd – dubbelrotation med vänster barn

- I princip uppstår obalansen genom insättning i höger subträd till noden k_1
- uppdelningen i två subträd B och C har att göra med hur vi löser obalansen genom att rotera upp noden k_2

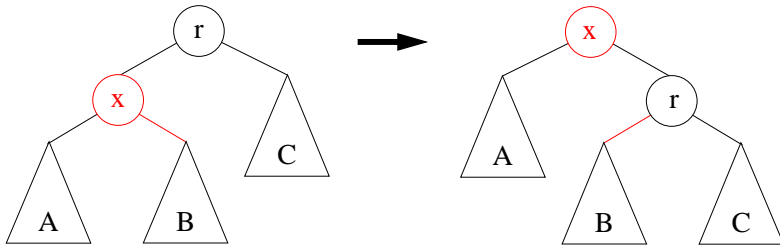
AVL-träd – dubbelrotation med höger barn

Bottom-up-splayning – enkelrotation zig-left och zag-right

Enkelrotation görs endast om splaynoden är ett direkt barn till rotnoden, annars någon form av dubbelrotation.

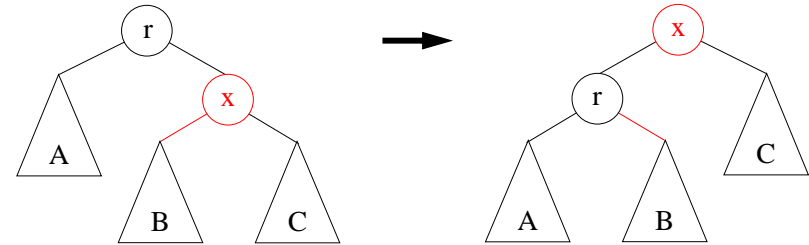
Zig-left utförs då splaynoden **x** är vänsterbarn till rotnoden i trädet (**r**).

Splaynoden **x** roteras till roten i trädet – splayningen är klar.

Bottom-up-splayning – enkelrotation zig-left och zig-right, forts.

Zig-right utförs då splaynoden **x** är högerbarn till rotnoden i trädet (**r**).

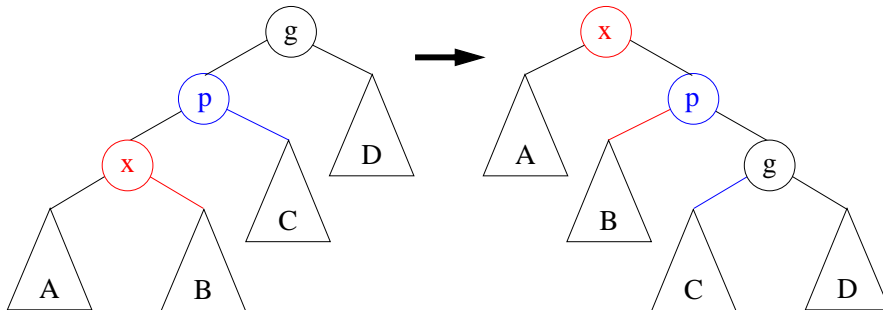

Splaynoden **x** roteras till roten i trädet – splayningen är klar.

Bottom-up-splayning – dubbelrotation zig-zig-left och zig-zig-right

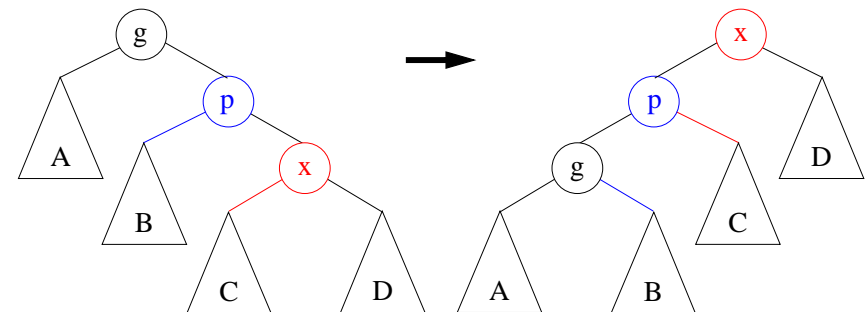
Någon slags dubbelrotation utförs alltid om splaynoden har en farförälder.

Zig-zig-left utförs då splaynoden **x** är vänsterbarn till föräldern **p** och **p** är vänsterbarn farföräldern **g**.

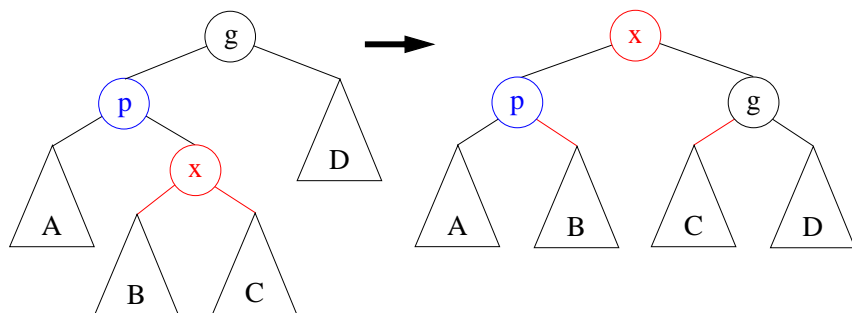
Bottom-up-splayning – dubbelrotation zig-zig-left och zig-zig-right, forts.

Zig-zig-right utförs då splaynoden **x** är högerbarn till föräldern **p** och **p** är högerbarn farföräldern **g**.

Bottom-up-splayning – dubbelrotation zig-left-zag-right och zig-right-zag-left

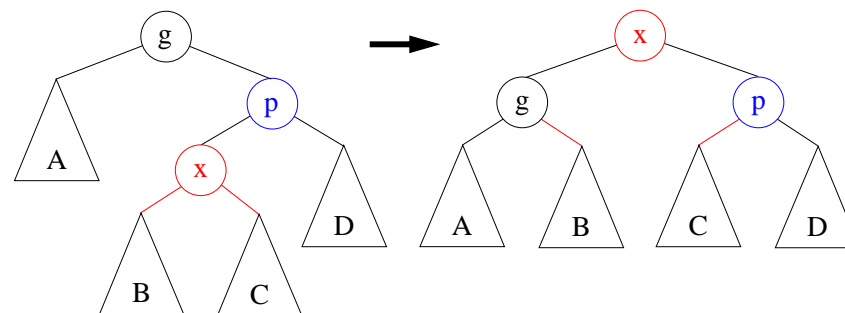
Zig-left-zag-right utförs när splaynoden x är högerbarn till föräldern p och p är vänsterbarn till farföräldern g .

Samma slags rotation som AVL-trädets *dubbelrotation med vänster barn*.

Bottom-up-splayning – dubbelrotation zig-left-zag-right och zig-right-zag-left, forts.

Zig-right-zag-left utförs när splaynoden x är vänsterbarn till föräldern p och p är högerbarn till farföräldern g .

Samma slags rotation som AVL-trädets *dubbelrotation med höger barn*.

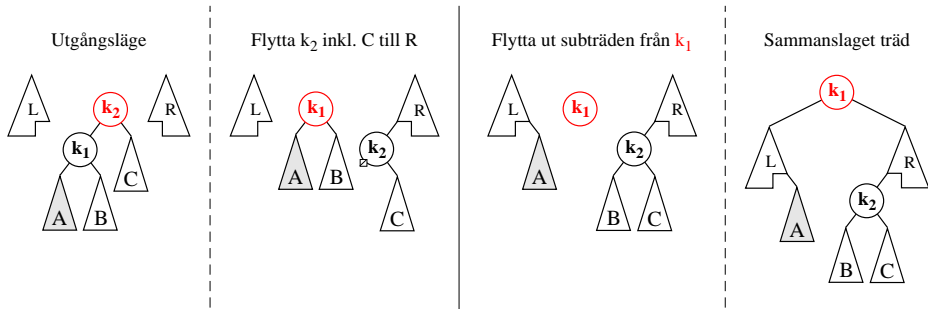
Top-down-splayning – enkelrotation zig-left

Enkelrotation utförs endast då en dubbelrotation inte kan utföras.

Zig-left utförs

- om noden k_1 är vänsterbarn till rotnoden k_2 och k_1 är det sökta värdet, eller
- om det sökta värdet är mindre än k_1 och vänster subträd till k_1 (A) är tomt

Här visas även den avslutande sammanslagningen (efter den heldragna linjen):

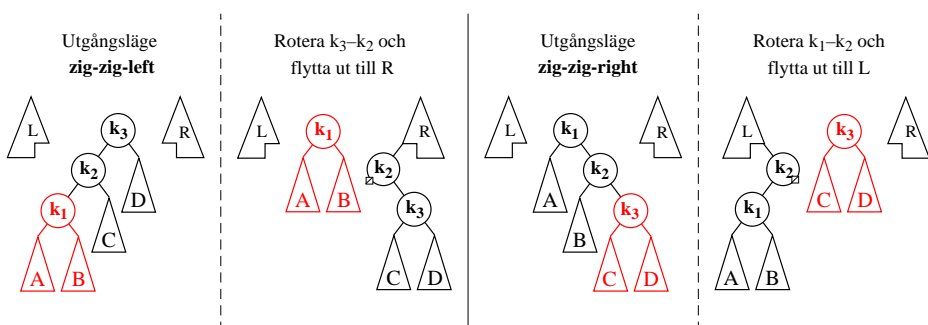

- effekten på mitträdet motsvarar en enkelrotation - k_1 hamnar i roten av mitträdet

Top-down-splayning – dubbelrotation zig-zig

Dubbelrotation utförs alltid då det är möjligt.

- zig-zig-left görs om det sökta värdet hör hemma i subträdet k_1 och det trädet inte är tomt – annars zig-left
- zig-zig-right görs om det sökta värdet hör hemma i subträdet k_3 och det trädet inte är tomt – annars zig-right

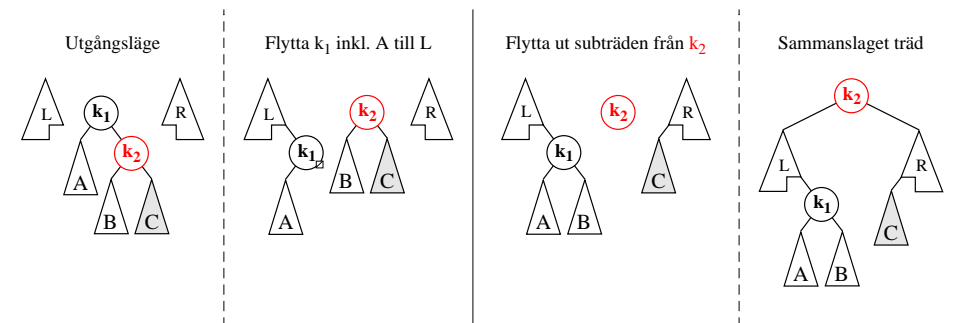
- effekten på mitträdet motsvarar en dubbelrotation - k_1 resp. k_3 hamnar i roten av mitträdet.

Top-down-splayning – enkelrotation zig-right

Zig-right utförs

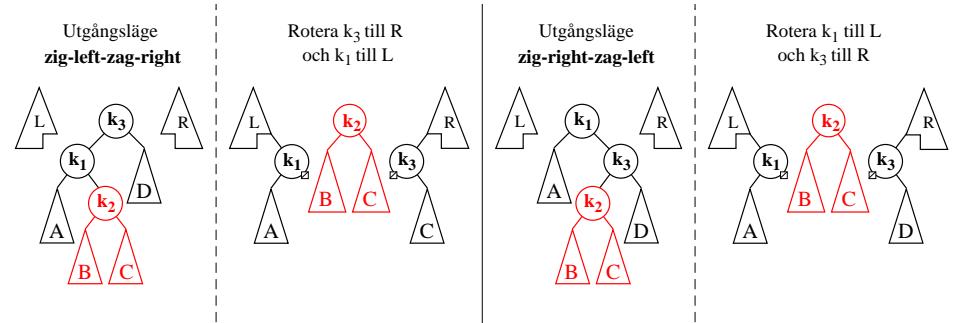
- om noden k_2 är högerbarn till rotnoden k_1 och k_2 är det sökta värdet, eller
- om det sökta värdet är större än k_2 och höger subträd till k_2 (C) är tomt.

Här visas även den avslutande sammanslagningen (efter den heldragna linjen):

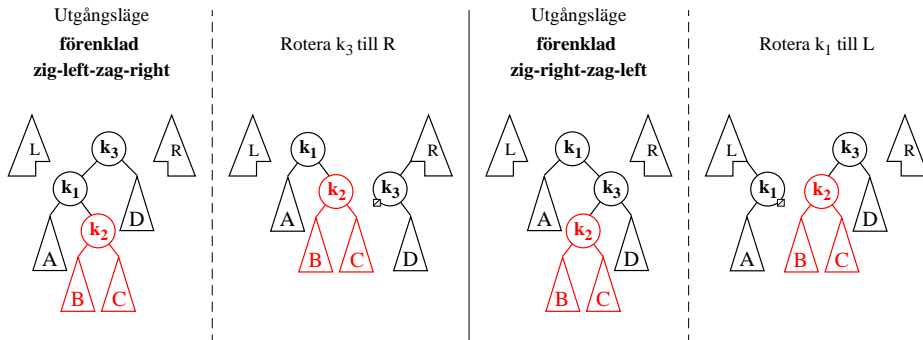
Top-down-splayning – dubbelrotation zig-zag

- zig-left-zag-right utförs om det sökta värdet hör hemma i vänster innerträd (k_2) och det inte är tomt – annars zig-left
- zig-right-zag-left utförs om det sökta värdet hör hemma i höger innerträdet (k_2) och det inte är tomt – annars zig-right

Förenklad zig-zag – alternativ till zig-zag

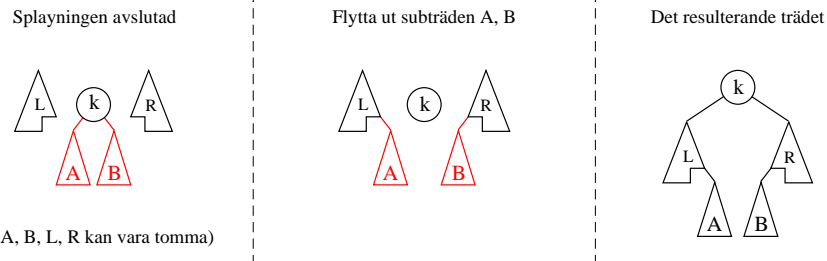
Motsvarar en enkelrotation (zig):

- gör koden påtagligt enklare – algoritmen sammanfaller med den för zig
- kräver två iterationssteg men eliminerar en del kontroller av olika fall
- innebär *inte* två på varandra följande enkelrotationer
  - vad som ska ske i nästa splaysteg beror på trädets nya form och innehåll

Sammanslagning av träden

- eventuella subträd till mitträdet rot flyttas ut till sidoträden
- den nod som blir kvar i mitträdet blir rotnod när träden sedan slås ihop

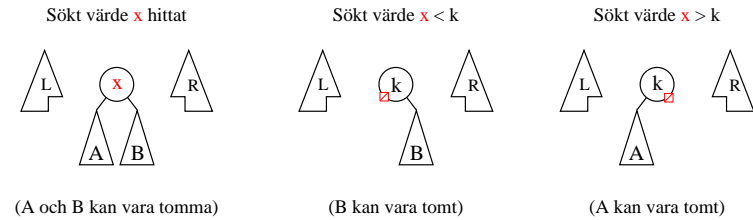
Om inte det sökta värdet x finns i trädet ($x = k$) gäller följande:

- om $x < k$ så gäller att $x >$ alla värden i L (inklusive A; $L < A$).
- om $x > k$, så gäller att $x <$ alla värden i R (inklusive B, $B < R$).

Splayningen upphör

Splayningen upphör när

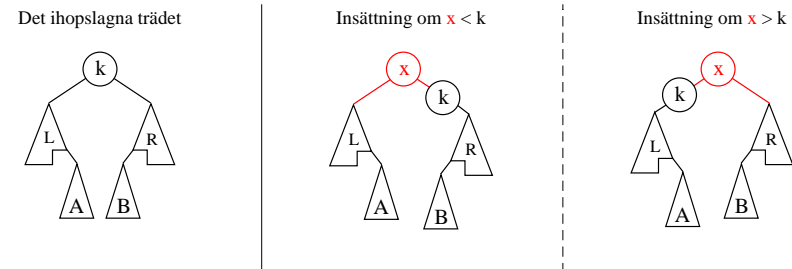
- det sökta värdet x finns i rotnoden i mitträdet, eller
- det subträd till rotnoden där det sökta värdet hör hemma är tomt

Sista steget i splayningen är att slå ihop de tre träden till ett träd.

Och sedan, efter splayningen?

- enbart sökning – klart – värdet finns i rotnoden om det finns i trädet
- sätta in ett nytt värde x – ska bli rotnod:

- ta bort ett värde x – finns i rotnoden om värdet finns i trädet:
  - om rotnoden endast har ett subträd kan rotnoden tas bort och ersättas av subträdet, *annars*
  - splaya in order efterföljande till roten av vänster subträd och sätt in höger subträd som dess högerbarn. (visas ej med figurer)

B-träd

- sökträd av vanligtvis hög grad, eller *ordning*, typiskt 100 eller mer
- två slags noder (block)
  - inre noder där utvalda nycklar och pekare/adresser till subträd lagras
  - lövnoderna där dataposterna lagras
- en primärt filorienterad trädstruktur – används till exempel i filsystem och databaser
  - ordningen bestäms typiskt av hur många nyckel-pekare-par som ryms i ett minnesblock
- de B-träd vi ska studera kallas B^+ -träd

© Tommy Olsson, IDA/LITH

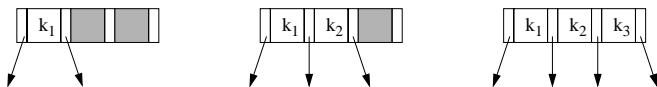
 B^+ -träd av låg ordning

- $M = 3, \lceil M/2 \rceil = 2$

- en inre nod ska ha två eller tre subträd

- $M = 4, \lceil M/2 \rceil = 2$

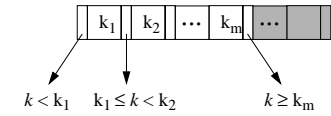

- en inre nod ska ha två, tre eller fyra subträd

© Tommy Olsson, IDA/LITH

 B^+ -träd av ordning M

- M är B^+ -trädets ordning
- L är antalet dataposter som ryms i ett löv
- en inre nod kan lagra upp till $M-1$ nycklar (upp till M barn)
  - alla inre noder utom roten ska ha mellan $\lceil M/2 \rceil$ och M barn
  - en nyckel i en inre nod anger den minsta nyckeln i det högra subträdet
- roten är antingen ett löv eller ett inre nod med minst 2 barn
- alla löv ska finnas på samma djup och ska innehålla $\lceil L/2 \rceil$ till L dataposter
  - gäller förstås inte om totala antalet poster är mindre än $\lceil L/2 \rceil$
- löven kan vara sammanlänkade för att möjliggöra snabb inordertraversering
  - även andra ”genvägar” kan finnas

Relaterade begrepp:

- *noddelning* – görs vid överskott i en nod och man inte vill eller kan adoptera stort
- *nodsammanslagning* – görs vid underskott i en nod och det ej är möjligt att låna/adoptera
- *lån/adoption* – görs vid underskott i en nod och det är möjligt att låna/adoptera från ett närmaste syskon
- *balansering* – görs vid noddelning och adoption och innebär att innehållet fördelas jämnt mellan två noder

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Insättning

- sök upp lövet där posten (nyckeln) hör hemma
- om det finns plats – sätt in – klart!
- annars (överskott) – dela lövet genom att skapa ett nytt högersyskon
  - fördela posterna jämnt (balansera) – de med större nycklar i det nya lövet
  - nyckel-pekare-par för det nya lövet sätts in till höger om det delade lövets position i föräldranoden
- om föräldranoden (en inre nod) är full – dela
  - fördela nyckel-pekare-paren jämnt (balansera) – de större nycklarna i den nya noden
  - sätt in nyckel-pekare-par för den nya noden i föräldranoden, till höger om den delade nodens position
  - upprepa vid behov
- om proceduren når rotnoden och denna är full – dela rotnoden
  - en ny rotnod skapas
  - pekaren till den gamla rotnoden sätt in längst till vänster
  - nyckel-pekare-par för den gamla rotnodens nya syskon sätts in
  - en ny rotnod har alltid två barn

B-träd växer i höjd vid roten, inte vid löven.

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Insättning, forts.

Om ett nytt B-träd ska skapas från en befintlig mängd av poster kan detta göras effektivare än med vanlig insättning.

- sortera posterna
- skapa en rotnod och ett första löv
  - sätt in pekare till det första lövet längst till vänster i rotnoden
  - fyll på det första lövet till önskad fyllnadsgrad nåtts
- skapa ett nytt löv och fyll till önskad fyllnadsgrad
  - minsta nyckeln och en pekare till lövet sätts in i nästa lediga position i föräldranoden
- då en föräldranod nått önskad fyllnadsgrad
  - dela och balansera föräldranoden
  - sätt in den nya nodens nyckel-pekare-par i föräldranoden
  - upprepa vid behov
  - om rotnoden behöver delas skapas en ny rotnod
- upprepa från tredje punkten ovan till dess alla indata har satts in

Borttagning

- sök upp lövet där posten ska finnas
- ta bort posten
- om lövet är åtminstone halvfyllt – minst $\lceil L/2 \rceil$ poster återstår – behöver inte trädstrukturen åtgärdas
  - om posten var den med det minsta nyckelvärdet – justera i föräldranoderna – klart!
- annars – om det finns ett *högersyskon* med fyllnadsgrad $> \lceil L/2 \rceil$ – *adoptera*
  - fördela posterna jämnt mellan de två löven (balansera)
  - ny minsta nyckel i högersyskonet – justera i föräldranoderna
- annars – om det finns ett *högersyskon* men dess fyllnadsgrad är $\lceil L/2 \rceil$ – *slå ihop*
  - posterna i högersyskonet flyttas över
  - ta bort högersyskonets nyckel-pekare-par i föräldern
  - om underskott uppstår i föräldern åtgärdas det analogt (balansera? slå ihop?)
- om det inte finns ett högersyskon används *vänster syskon*
- om sammanslagningen når rotnoden och då endast ett barn återstår (underskott)
  - ta bort rotnoden
  - det enda återstående barnet blir ny rotnod

B-träd minskar i höjd vid roten, inte vid löven.

Hashtabeller

Associativ sökstruktur – söknnycklar avbildas på tabelladresser

- *hashfunktion* – en nyckeltransformation som ger *hemadressen* för en post/nyckel i hashtabellen
- *kollision* – två poster med olika nycklar erhåller samma hemadress
- *kollisionshanteringsmetoder*
  - linjär sondering
  - kvadratisk sondering
  - dubbelhashning
  - separat länkning
- *klungbildning*
  - *primär klungbildning* – hamnar man i en klunga vid insättning kommer klungan att växa genom insättning sist
  - *sekundär klunga* – består av poster med samma hemadress och samma sonderingsväg
- dimensionering ofta viktig
  - *fyllnadsgraden* får normalt ej bli för hög – typiskt 50–70 %
  - olika kollisionshanteringsmetoder kan ha speciella *storlekskrav* (primtal, multipel av något värde, ...)

Kollisionshantering

Kollision innebär att olika poster/nycklar erhåller samma hemadress – oundvikligt i de allra flesta fall.

Kollisioner kan hanteras på olika sätt:

- flera poster lagras på hemadressen
  - poster tilldelas minne dynamisk och länkas till hemadressen – separat länkning
  - hashtabellen kan vara *hinkorganiserad* – varje adress rymmer ett fixt antal poster
- en del av hashtabellen avsätts som *överskottsarea*
  - hashfunktionen adresserar i detta fall endast den övriga delen – *primärarean*
  - kolliderade poster placeras i överskottsarean och ”länkas”
- en alternativ, ledig plats i hashtabellen söks upp
  - linjär sondering
  - kvadratisk sondering
  - dubbelhashning

Hashfunktioner

Beräknar en nyckels *hemadress* i hashtabellen

- ska vara snabb att beräkna
- bör täcka hela tabellen
- ska ge jämn spridning i tabellen
- vara reproducerbar

Olika metoder som hashfunktioner kan baseras på

- divisionsmetoden – dividera nyckeln med tabellstorleken
- mittkvadratmetoden – kvadrera nyckeln och välj siffrorna i mitten som adress
- sifferurvalsmetoder – plocka ut väl valda siffror ur nyckeln som adress
- ”folding”-metoder – dela upp i nyckeln i delar och addera dessa
- längdberoendemetoder – när nyckelvärden kan variera i längd (t.ex. strängar) låt längden inverka

Många hashfunktioner opererar på heltalsvärden – nycklar måste *förbearbetas* för att erhålla ett heltalsvärde.

En *perfekt hashfunktion* innebär att varje nyckel kan avbildas på en unik hemadress – endast i specialfall.

Linjär sondering (med steget 1)

Cirkulär linjärsökning efter ledig plats:

$$h_0 = \text{hash}(k) \quad \text{hemadress}$$

$$h_i = (h_0 + i) \bmod T \quad i = 1, 2, \dots, T.$$

Sonderingen avbryts om:

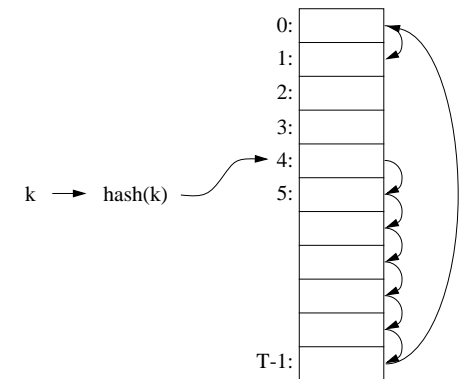
- ledig plats påträffas
- post med samma nyckel påträffas
- åter till hemadressen – tabellen är full

Fördelar:

- enkel
- fullständig tabelltäckning

Nackdelar:

- klungbildning – både *primär* och *sekundär*

Kvadratisk sondering

Syftar till att eliminera *primär* klungbildning.

$$h_0 = \text{hash}(k) \quad \text{hemadress}$$

$$h_i = (h_0 + i^2) \bmod T \quad i = 1, 2, \dots, T/2.$$

Sonderingen avbryts om:

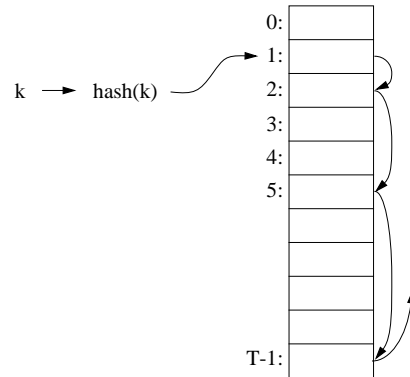
- ledig plats påträffas
- post med samma nyckel påträffas
- $i > T/2$ (sedan ej garanterat finna plats och adresser återbesöks)

Fördelar:

- relativt enkel
- eliminerar i princip primär klungbildning

Nackdelar:

- sekundär klungbildning
- ej fullständig tabelläckning

Dubbelhashning

Syftar till att undvika även sekundär klungbildning.

$$h_0 = \text{hash1}(k) \quad \text{hemadress}$$

$$c = \text{hash2}(k) = R - (k \bmod R) \quad R \text{ primtal} < T$$

$$h_i = (h_0 + i * c) \bmod T \quad i = 1, 2, \dots, T.$$

Sonderingen avbryts om:

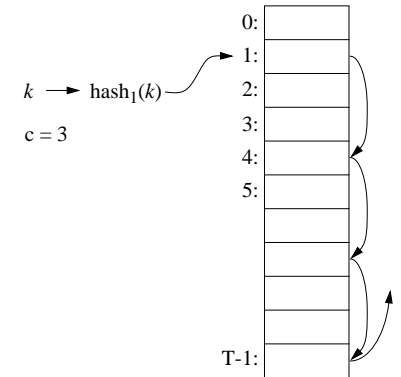
- ledig plats påträffas
- post med samma nyckel påträffas
- tabellen full

Fördelar:

- eliminerar i princip både primär och sekundär klungbildning

Nackdelar:

- mer komplicerad

Linjär hashning

Dynamisk tabell.

- *hinkorganiserad* – på varje adress kan rymmas flera poster.
- initialt minst 2 hinkar i tabellen.
- tabellen växer och krymper genom *hinkdelning* resp. *hinksammanslagning*.

En serie av hashfunktioner används:

$$h_i(k) = k \bmod (2^i * M) \quad i = 0, 1, 2, \dots$$

- en eller två av dessa används i taget, beroende på om en hink är delad eller ej
- M är det initiala antalet hinkar i tabellen.
- initialt används hashfunktionen $h_0(k)$
- efter första hinkdelningen används både $h_0(k)$ och $h_1(k)$
- då samtliga M hinkar delats har antalet hinkar fördubblats och alla poster är spridda enbart med $h_1(k)$:
  - motsvarar en tabell med initial storlek $2M$
  - enbart $h_1(k)$ används "initialt"
  - efter första hinkdelningen används även $h_2(k)$

Linjärhashningsfunktioner

$\text{hash}_i(k) = k \bmod (2^i \cdot M) \quad i = 0, 1, 2, \dots \quad M = \text{initial tabellstorlek}$

- $\text{hash}_0(k) = k \bmod (2^0 \cdot M) = k \bmod 1 \cdot M = [M == 2] = k \bmod 2$ (resten vid division med 2; 0 eller 1)
- $\text{hash}_1(k) = k \bmod (2^1 \cdot M) = k \bmod 2 \cdot M = [M == 2] = k \bmod 4$ (resten vid division med 4; 0, 1, 2 eller 3)
- $\text{hash}_2(k) = k \bmod (2^2 \cdot M) = k \bmod 4 \cdot M = [M == 2] = k \bmod 8$ (resten vid division med 8; 0 – 7)
- $\text{hash}_3(k) = k \bmod (2^3 \cdot M) = k \bmod 8 \cdot M = [M == 2] = k \bmod 16$ (resten vid division med 16; 0 – 15)
- ...

Olika sätt att kategorisera sorteringsmetoder

- intern – extern
  - *intern*: alla data ryms i primärminnet – vanligtvis direktadresserbara – ”sortering av fält”
  - *extern*: data på fil – samsortering i samband med sekventiell läsning/skrivning av filer
- jämförande – distributiv
  - *jämförande*: parvis jämförelse av värden (nycklar) – platsbyte eller förflyttning för att ordna
  - *distributiva*: ett värde i sig (sorteringsnyckeln eller viss del av) bestämmer förflyttning
- grundläggande teknik, för jämförande metoder
  - urval* – *utbyte* – *insättning* – *samsortering*
- enkel – avancerad
  - *enkla*: enkla algoritmer – bygger ofta direkt på en grundläggande teknik – typiskt $O(n^2)$
  - *avancerade*: mer invecklade algoritmer – förfinar tekniken – typiskt $O(n \cdot \log n)$, m vanligtvis 2.
- stabil – ej stabil
  - en stabil metod bibehåller ordningen inbördes mellan lika värden
- naturlig – ej naturlig
  - står arbetsinsatsen i proportion till graden av ordning hos indata?

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Interna sorteringsmetoder

- *urval* – Selectionsort, Heapsort
- *utbyte* – Bubblesort, Shakersort, Quicksort
- *insättning* – Insertionsort, Shellsort
- *samsortering* – Mergesort (intern samsorteringsmetod)
- *distributiva* – Radixsort (Bucketssort), Countsort

Anm. Det generella begreppet ”merge sort” (samsortering) används för att generellt beteckna metoder som bygger på samsorteringsteknik, dvs även de externa samsorteringsmetoderna.

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Analys av sorteringsalgoritmer

Framtagning av tidskomplexiteten baseras på analys av

- antalet *jämförelser*
- antalet *förflyttningar* eller *byten* – ett byte = tre förflyttningar

Val av metod kan påverkas av

- *datamängden*
  - en enkel metod kan duga för små datamängder
- *initialordning*
  - *inversioner* – antalet oordnade par i indata; ett mått på (o)ordningen hos indata
  - tre analysfall: *ordnat* – *omvänt ordnat* – *slumpmässigt ordnat*
  - ”bästa fall” – ”värsta fall” – ”normalfall”
- *minnesbehov* – $n+1$ – $2 \cdot n$ – $3 \cdot n$
- *stabilitet* – element med likvärdiga nycklar bibehåller inbördes ordning

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Externa sorteringsmetoder

Samsorteringsteknik används – två grundläggande tekniker:

- *balanserad* samsortering
  - bestämd, ökande delsekvenslängd i varje pass
- *naturlig* samsortering
  - så långa ordnade delsekvenser som möjligt genereras i varje situation

Metoder

- *balanserad 2-vägs samsortering*
- *naturlig 2-vägs samsortering*
- *2-vägs Polyphase Merge*
  - avancerad form av balanserad tvåvägs samsortering
  - antalet delsekvenser i filerna bygger på Fibonaccis talserie
- *Replacement Selection* – ingen sorteringsmetod
  - teknik för att generera initiala delsekvenser för naturliga samsorteringsmetoder

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Bubblesort

```

template<typename Comparable>
void bubblesort(vector<Comparable>& v)
{
    for (int p = v.size(); p > 1; --p)
    {
        for (int j = 0; j < p - 1; ++j)
        {
            if (v[j] > v[j + 1])
            {
                swap(v[j], v[j + 1]);
            }
        }
    }
}

```

(bubblar tunga element mot slutet av fältet)

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Selectionsort

```

template<typename Comparable>
void selectionsort(vector<Comparable>& v)
{
    for (int p = 0; p < v.size() - 1; ++p)
    {
        int min = p;
        for (int j = p + 1; j < v.size(); ++j)
        {
            if (v[j] < v[min])
                min = j;
        }
        swap(v[min], v[p]);
    }
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Shakersort

```

template<typename Comparable> void shakersort(vector<Comparable>& v)
{
    int left = 0;
    int right = v.size() - 1;
    int last_swap = right; // position för senaste byte

    while (left < right)
    {
        for (int i = right; i > left; --i)
            if (v[i - 1] > v[i]) {
                swap(v[i - 1], v[i]);
                last_swap = i;
            }
        left = last_swap;

        for (int i = left; i <= right; ++i)
            if (v[i - 1] > v[i]) {
                swap(v[i - 1], v[i]);
                last_swap = i;
            }
        right = last_swap - 1;
    }
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Insertionsort

```

template<typename Comparable>
void insertionsort(vector<Comparable>& v)
{
    for (int p = 1; p < v.size(); ++p)
    {
        Comparable tmp = v[p];
        int j;
        for (j = p; j > 0 && tmp < v[j - 1]; --j)
        {
            v[j] = v[j - 1];
        }
        v[j] = tmp;
    }
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Shellsort

Den ursprungliga versionen med gap som är multiplar av 2.

```
template<typename Comparable>
void shellsort(vector<Comparable>& v)
{
    for (int gap = v.size() / 2; gap > 0; gap /= 2)
    {
        for (int i = gap; i < v.size(); ++i)
        {
            Comparable tmp = v[i];
            int j;
            for (j = i; j >= gap && tmp < v[j - gap]; j -= gap)
            {
                v[j] = v[j - gap];
            }
            v[j] = tmp;
        }
    }
}
```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

(Heapsort 2)

```
template<typename Comparable>
void Heapsort(vector<Comparable>& v)
{
    for (int i = v.size() / 2; i >= 0; --i) // generera initial heap
    {
        percolate_down(v, i, v.size());
    }
    for (int j = v.size() - 1; j > 0; --j)
    {
        swap(v[0], v[j]); // flytta sista elementet till roten
        percolate_down(v, 0, j); // återställ heap-ordningen för återstående heap
    }
}
```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Heapsort

(Heapsort 1)

```
template<typename Comparable>
void percolate_down(vector<Comparable>& v, int i, int n)
{
    Comparable tmp = v[i];
    int child;
    for (; i * 2 <= n; i = child)
    {
        child = i * 2; // välj vänster barn
        if (child != n && v[child + 1] > v[child]) // välj höger barn i stället
            child++;
        if (tmp < v[child]) // "hål" vandrar ner
            v[i] = v[child];
        else // klart!
            break;
    }
    v[i] = tmp; // sätt in tmp i "hålet"
}
```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Mergesort

(Mergesort: 1)

```
template<typename Comparable>
void Mergesort(vector<Comparable>& v)
{
    vector<Comparable> tmp_vector(v.size());
    msort(v, tmp_vector, 0, v.size() - 1);
}

template<typename Comparable>
void msort(vector<Comparable>& v, vector<Comparable>& tmp, int left, int right)
{
    if (left < right)
    {
        int center = (left + right) / 2;
        msort(v, tmp, left, center);
        msort(v, tmp, center + 1, right);
        merge(v, tmp, left, center + 1, right);
    }
}
```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

(Mergesort 2)

```

template<typename Comparable>
void merge(vector<Comparable>& v, vector<Comparable>& tmp,
          int left_pos, int right_pos, int right_end)
{
    int left_end = right_pos - 1;
    int tmp_pos = left_pos;
    int n_elements = right_end - left_pos + 1;

    while (left_pos <= left_end && right_pos <= right_end)
    {
        if (v[left_pos] <= v[right_pos])
            tmp[tmp_pos++] = v[left_pos++];
        else
            tmp[tmp_pos++] = v[right_pos++];
    }

    while (left_pos <= left_end) // element kvar i vänster halva?
        tmp[tmp_pos++] = v[left_pos++];

    while (right_pos <= right_end) // element kvar i höger halva?
        tmp[tmp_pos++] = v[right_pos++];

    for (int i = 0; i < n_elements; ++i, --right_end)
        v[right_end] = tmp[right_end];
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

(Quicksort 2)

```

template<typename Comparable>
void qsort(vector<Comparable>& v, int left, int right)
{
    if (left + CUTOFF <= right)
    {
        Comparable pivot = median3(v, left, right);
        i = left;
        j = right - 1;

        for (;;)
        {
            while (v[++i] < pivot);
            while (v[--j] > pivot);

            if (i < j)
                swap(v[i], v[j]);
            else
                break;
        }

        swap(v[i], v[right - 1]); // flytta pivot
        qsort(v, left, i - 1);
        qsort(v, i + 1, right);
    }
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

Quicksort

(Quicksort 1)

Sorteringen med den enkla metoden (insertionsort) görs i ett separat, sista steg.

```

const unsigned int CUTOFF = 3;

template<typename Comparable>
void Quicksort(vector<Comparable>& v)
{
    qsort(v, 0, v.size() - 1); // qsort sorterar till CUTOFF
    insertionsort(v);
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH

(Quicksort 3)

```

template<typename Comparable>
Comparable& median3(vector<Comparable>& v, int left, int right)
{
    int center = (left + right) / 2;

    if (v[left] > v[center])
        swap(v[left], v[center]);

    if (v[left] > v[right])
        swap(v[left], v[right]);

    if (v[center] > v[right])
        swap(v[center], v[right]);

    swap(v[center], v[right - 1]); // "göm" pivot
    return v[right - 1]; // returnera pivot
}

```

© Tommy Olsson, IDA/LITH